

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1980-1981

5 MAART 1981

WETSVOORSTEL

tot wijziging van artikel 369bis
van het Strafwetboek

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER L. OLIVIER

DAMES EN HEREN,

Artikel 369bis, vierde lid, van het Strafwetboek voorziet in straffen ten aanzien van de vader of de moeder die zijn (haar) minderjarig kind onttrekt of poogt te onttrekken aan de bewaring van hen aan wie het krachtens de beslissing is toevertrouwd, of die het niet afgeeft aan degenen die het rech hebben het op te eisen of die het, zelfs met zijn toestemming, ontvoert of doet ontvoeren.

Die bepaling geldt wanneer over de bewaring van het kind is beslist hetzij gedurende het verloop dan wel ten gevolge van een geding tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed, hetzij in andere bij de wet bepaalde omstandigheden.

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer L. Remacle.

A. — Leden : de heren Bourgeois, François, Grafé, Léon Remacle, Mevr. Ryckmans-Corin, de heren Suykerbuyk, Uyttendaele, Van Rompaey, Weckx, Willems. — de heren Boel, Brouhon, Bob Cools, Dejardin, Mevr. Detiège, de heren Jandrain, Van Cauwenberghe. — de heren Defraigne, Mundeleer, Van Belle, Van de Velde. — de heer Havelange. — de heer Baert.

B. — Plaatsvervangers : de heer Aerts, Mevr. Demeester-De Meyer, de heer Deschamps, Mevr. Dielens, de heren le Hardy de Beaulieu, Lernoux, Mevr. Smet, de heren Smets, Steverlynck, Van den Brande, Verhaegen. — Mevr. Adriaensens echtg. Huybrechts, de heer Baudson, Mevr. Brenez, de heren Delizée, Mangelschots, Van Acker, Van Gompel, Vanvelthoven. — de heren Albert Claes, De Winter, Gol, Kempinaire, Verberckmoes. — de heren Mordant, Risopoulos. — de heren Raphaël Declercq, Schiltz.

Zie :

655 (1980-1981) :

- N° 1 : Wetsvoorstel.
- N° 2 : Amendement.

Chambre des Représentants

SESSION 1980-1981

5 MARS 1981

PROPOSITION DE LOI

modifiant l'article 369bis
du Code pénal

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE (1)

PAR M. L. OLIVIER

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 369bis, alinéa 4, du Code pénal prévoit des sanctions à l'égard du père ou de la mère qui soustrait ou tend de soustraire son enfant mineur à la garde de ceux à qui il a été confié en vertu de la décision sur la garde de l'enfant, ou qui ne le représente pas à ceux qui ont le droit de le réclamer ou qui l'enlève ou le fait enlever, même de son consentement.

Cette disposition est valable dans les cas où il a été statué sur la garde de l'enfant soit au cours ou à la suite d'une instance en divorce ou en séparation de corps, soit dans d'autres circonstances prévues par la loi.

(1) Composition de la Commission :

Président : M. L. Remacle.

A. — Membres : MM. Bourgeois, François, Grafé, Léon Remacle, Mme Ryckmans-Corin, MM. Suykerbuyk, Uyttendaele, Van Rompaey, Weckx, Willems. — MM. Boel, Brouhon, Bob Cools, Dejardin, Mme Detiège, MM. Jandrain, Van Cauwenberghe. — MM. Defraigne, Mundeleer, Van Belle, Van de Velde. — M. Havelange. — M. Baert.

B. — Suppléants : M. Aerts, Mme Demeester-De Meyer, M. Deschamps, Mme Dielens, MM. le Hardy de Beaulieu, Lernoux, Mme Smet, MM. Smets, Steverlynck, Van den Brande, Verhaegen. — Mme Adriaensens épouse Huybrechts, M. Baudson, Mme Brenez, MM. Delizée, Mangelschots, Van Acker, Van Gompel, Vanvelthoven. — MM. Albert Claes, De Winter, Gol, Kempinaire, Verberckmoes. — MM. Mordant, Risopoulos. — MM. Raphaël Declercq, Schiltz.

Voir :

655 (1980-1981) :

- N° 1 : Proposition de loi.
- N° 2 : Amendement.

Het wetsvoorstel heeft tot doel de toepassing van dat artikel uit te breiden tot de gevallen waarin over de bewaring van het kind een minnelijke schikking is getroffen vóór een procedure tot echtscheiding door onderlinge toestemming.

De Minister is het eens met het doel van het voorstel. Hij merkt evenwel op dat de administratie in 1978 over dat vraagstuk een ruimer opgevatte studie is begonnen, waarin ook straffen worden voorgesteld ten aanzien van andere personen dan de vader of de moeder, aan wie het kind werd toevertrouwd, hetzij in het kader van een procedure tot echtscheiding, hetzij in het kader van procedures die tot gelijkaardige regelingen leiden.

Die studie is reeds ver gevorderd en zou, wanneer de conclusies ervan zijn vastgesteld, als grondslag kunnen dienen voor een wetsontwerp, dat de voorkeur zou verdienen boven het voorstel, aangezien dit laatste het probleem slechts gedeeltelijk regelt.

De Commissie is evenwel van mening dat de tekst van het voorstel duidelijk is en dat de regeling, ofschoon slechts gedeeltelijk, toch een juridisch vacuum opvult.

Voorts zij erop gewezen dat alleen straffen gesteld zijn ten aanzien van de vader of de moeder, maar dat de bepaling niettemin betrekking heeft zowel op het geval waarin de bewaring van het kind aan een van de ouders is toevertrouwd als op het geval waarin die bewaring aan derden, b.v. de grootouders, is toevertrouwd.

Derhalve geeft de Commissie de voorkeur aan een regeling waarin alleen straffen gesteld worden ten aanzien van de vader of de moeder; de ruimere oplossing, vervat in het aangekondigde ontwerp, kan worden besproken zodra dit laatste is ingediend.

Er wordt nochtans een juridisch bezwaar geopperd. In het voorstel staat dat sancties voortaan niet alleen het gevolg kunnen zijn van een gerechtelijke beslissing over de bewaring van het kind, maar ook van een minnelijke schikking betreffende de bewaring van het kind tijdens een geding tot echtscheiding door onderlinge toestemming.

Het gevaar bestaat dus dat straffen door een rechtbank kunnen worden uitgesproken, gewoon op vertoon van een overeenkomst die werd gesloten in de loop van een geding dat niet tot het einde werd gevoerd.

In dat verband wordt erop gewezen dat de bij de wet opgelegde straf niet betrekking heeft op het feit dat het kind niet werd vertoond, maar op het feit dat een rechterlijke beslissing niet werd nageleefd.

Daarop wordt geantwoord dat de normale procedure in correctionele zaken zal moeten worden toegepast, zowel voor de niet-naleving van de overeenkomst gesloten in het kader van een geding tot echtscheiding door onderlinge toestemming, als ten aanzien van de voorlopige maatregelen die de rechter in kort geding tijdens een proces tot echtscheiding op grond van bepaalde feiten heeft genomen, en dat bijgevolg een onderzoek zal worden ingesteld waaruit de correctionele rechtbank zal kunnen opmaken of de vordering tegen de vader of de moeder die de beslissing inzake de bewaring van het kind niet in acht heeft genomen al dan niet gegrond is, bij voorbeeld door te verwijzen naar een proces-verbaal van niet-verschijning.

Een lid is van oordeel dat het probleem blijft bestaan omdat men van een geding tot echtscheiding door onderlinge toestemming nog vóór de eerste verschijning afstand kan doen. Er moet niet alleen rekening worden gehouden met een mogelijke verzoening, maar ook met al te grote meningsverschillen of een gebrek aan overeenstemming inzake de voorwaarden van een echtscheiding door onderlinge toestemming.

La proposition de loi a pour objet d'étendre le champ d'application de cet article aux cas où la garde de l'enfant aura fait l'objet d'un règlement transactionnel préalable à une procédure par consentement mutuel.

Le Ministre marque son accord sur l'objectif de la proposition. Il évoque cependant une étude plus large élaborée en 1978 par l'administration, qui envisage également des sanctions à l'égard de personnes, autres que les père et mère, à qui la garde d'un enfant a été confiée, soit dans le cadre d'une procédure en divorce, soit dans le cadre de procédures entraînant des solutions analogues.

Cette étude est déjà très avancée et pourrait, dès que les conclusions seront établies, servir de base au texte d'un projet de loi qui devrait être préféré à la proposition qui ne règle que partiellement le problème soulevé.

La Commission estime cependant que le texte de la proposition est clair et offre une solution certes partielle mais qui complète un vide juridique.

D'autre part, il convient de remarquer que, si la sanction s'exerce uniquement à l'égard du père ou de la mère, la disposition concerne non seulement la garde confiée à l'un des parents, mais également celle confiée à des tiers, par exemple aux grands-parents.

La Commission donne par conséquent la préférence à une réglementation se limitant à sanctionner le père ou la mère; le projet apportera une solution globale qui pourra être examinée dès qu'il sera déposé.

Une objection juridique est cependant émise. La proposition prévoit que désormais non seulement une décision judiciaire concernant la garde de l'enfant est susceptible d'entraîner des sanctions, mais également le règlement transactionnel prévoyant la garde de l'enfant dans le cadre d'une procédure de divorce par consentement mutuel.

Le danger existe donc que des sanctions puissent être prononcées par un tribunal sur simple présentation d'une convention intervenue au cours d'une procédure qui n'a pas été menée à terme.

A cet égard, il est rappelé que la loi ne sanctionne pas la non-représentation de l'enfant mais le non-respect d'une décision judiciaire.

Il est rétorqué que la procédure normale en matière correctionnelle devra être appliquée tant à l'égard du non-respect de la convention établie dans le cadre d'une procédure en divorce par consentement mutuel qu'à l'égard de mesures provisoires prises par le juge des référés dans le cadre d'une procédure en divorce pour cause déterminée et que, par conséquent, une instruction interviendra qui permettra au tribunal correctionnel d'établir si l'action entre le père et la mère ayant enfreint la disposition concernant la garde de l'enfant est fondée ou non, par exemple par la référence à un procès-verbal de non-comparution.

Un membre estime que le problème reste posé, étant donné qu'une procédure en divorce par consentement mutuel peut être abandonnée avant même la première comparution. Il ne faut pas seulement envisager une possibilité de conciliation, mais également une mésentente trop grande ou un désaccord sur les conditions du divorce par consentement mutuel.

Rekening houdend met het bijzondere psychologische klimaat waarin echtscheidingsprocessen worden gevoerd, zou het overdreven zijn straffen uit te spreken op grond van een overeenkomst tussen partijen waarvan de juridische waarde beperkt is en dit terwijl een van de partijen misschien reeds een vordering in kort geding over de bewaring van het kind heeft ingesteld en eventueel een beslissing zal verkrijgen die strijdig is met de inhoud van de overeenkomst.

Het spreekt vanzelf dat overeenkomsten tussen partijen een dergelijke rechtskracht alleen kunnen krijgen vanaf het ogenblik dat ze definitief en onomkeerbaar zijn.

De overeenkomst tussen partijen krijgt dat definitieve en officiële karakter pas bij de overschrijving van het vonnis van echtscheiding, d.i. het ogenblik waarop, naar wordt voorgesteld, het recht ontstaat om klacht in te dienen wegens onderschuiving of niet-vertoning van een kind in geval van echtscheiding door onderlinge toestemming.

De heer Van Cauwenberghe heeft dan ook een amendement voorgesteld (Stuk n° 655/2) om het enige artikel te vervangen door een nieuw artikel, waarbij aan artikel 369bis van het Strafwetboek een vijfde lid wordt toegevoegd, luidend als volgt :

« Indien over de bewaring van het kind een aan de rechtspleging door onderlinge toestemming voorafgaande minnelijke schikking is getroffen, worden dezelfde straffen toegepast op de vader of de moeder die, vanaf de datum van de overschrijving van de echtscheiding door onderlinge toestemming, het minderjarige kind onttrekt of poogt te onttrekken aan de bewaring van hen aan wie het krachtens de beslissing of de minnelijke schikking is toevertrouwd, die het niet afgeeft aan hen die het recht hebben het op te eisen, die het, zelfs met zijn toestemming ontvoert of doet ontvoeren. »

Een lid verkiest de oorspronkelijke tekst boven het amendement. Hij meent dat rekening moet worden gehouden met de materiële en persoonlijke toestand van de betrokken partijen in de kritieke periode vóór de overschrijving van de echtscheiding door onderlinge toestemming. Indien de overeenkomst over de bewaring van het kind in die periode niet wordt nageleefd en daarop geen straf is gesteld, moet worden gevreesd dat men afstand zal doen van het geding tot echtscheiding door onderlinge toestemming en dat er spoedig een geding tot echtscheiding op grond van bepaalde feiten in de plaats zal komen, en dus ook een beslissing over de bewaring van het kind, uitgesproken door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, zetelend in kort geding.

Hierop wordt geantwoord dat de echtgenoten in een geding tot echtscheiding door onderlinge toestemming elkaar doorgaans goed verstaan.

In de periode vóór de overschrijving zullen er dus geen problemen rijzen over het vertonen van het kind.

Indien er na de overschrijving problemen ontstaan, kan een straf worden opgelegd aan de vader of de moeder die zijn of haar minderjarige kind onttrekt of poogt te onttrekken aan de bewaring van degene aan wie het krachtens de beslissing of de minnelijke schikking werd toevertrouwd, die het kind niet afgeeft aan hen die het recht hebben het op te eisen of die het kind, ook met zijn instemming, ontvoert of doet ontvoeren.

Indien er geen overeenstemming is in de periode vóór de overschrijving, zal de procedure niet worden aangevat of zal de overeenkomst niet worden in acht genomen. In het laatste geval wordt het geding tot echtscheiding door onderlinge toestemming onderbroken omdat de wil om uit

Dans le climat psychologique particulier des procédures de divorce, il serait excessif de prononcer des sanctions sur base d'une convention entre parties dont la valeur juridique est limitée et alors que l'une des parties a déjà peut-être intenté une action en référé concernant la garde d'enfant et obtiendra éventuellement une décision opposée à la teneur de la convention.

Il est évident que l'on ne peut donner un tel pouvoir à la convention des parties qu'à partir du moment où celle-ci a acquis un caractère définitif et irréversible.

Ce caractère définitif et « officiel », la convention des parties ne l'acquerra que lors de la transcription du divorce, point de départ proposé pour l'ouverture du droit à la plainte pour substitution ou non-présentation d'enfant dans le cas de divorce par consentement mutuel.

En conséquence, M. Van Cauwenberghe dépose un amendement (Doc. n° 655/2) proposant de remplacer l'article unique par un nouvel article ajoutant un alinéa 5 à l'article 369bis du Code pénal, rédigé comme suit :

« Lorsque la garde de l'enfant aura fait l'objet d'un règlement transactionnel préalable à une procédure par consentement mutuel, les mêmes peines seront appliquées au père ou à la mère qui, à dater de la transcription du divorce par consentement mutuel, soustraira ou tentera de soustraire son enfant mineur à la garde de ceux à qui il aura été confié en vertu de la décision ou du règlement transactionnel, qui ne le représentera pas à ceux qui ont le droit de le réclamer, l'enlèvera ou le fera enlever, même de son consentement. »

Un membre préfère le texte original à celui de l'amendement. Il déclare qu'il faut tenir compte de la situation matérielle et personnelle des parties en présence pendant la période critique précédant la transcription du divorce par consentement mutuel. Si aucune sanction n'intervient en cas de non-respect de la convention concernant la garde pendant cette période, il est à craindre que la procédure de divorce par consentement mutuel soit abandonnée et remplacée très vite par une procédure en divorce pour cause déterminée et par une décision concernant la garde de l'enfant prononcée par le président du tribunal de première instance siégeant à l'audience des référés.

Il est rétorqué que, dans le cadre d'une procédure en divorce par consentement mutuel, les conjoints s'entendent généralement.

Pendant la période s'écoulant avant la transcription, aucun problème concernant la présentation de l'enfant ne se posera donc.

Après la transcription, si des difficultés surgissent, il sera possible de sanctionner le père ou la mère qui soustraira ou tentera de soustraire son enfant mineur à la garde de ceux à qui il aura été confié en vertu de la décision ou du règlement transactionnel, qui ne le représentera pas à ceux qui ont le droit de le réclamer, l'enlèvera ou le fera enlever même de son consentement.

Si l'entente ne règne pas pendant la période antérieure à la transcription, la procédure ne sera pas entamée ou la convention ne sera pas respectée. Dans ce dernier cas, la procédure en divorce par consentement mutuel sera interrompue, la volonté de divorcer ayant cessé d'exister ou

de echt te scheiden ten aanzien van een van de echtgenoten niet langer bestaat of nooit heeft bestaan. In dat geval zou de handelwijze van een van de partijen tot gevolg kunnen hebben dat er nooit een verschijning plaatsvindt en zou het verkeerd zijn enige waarde toe te kennen aan de voorafgaande overeenkomst, die dan immers zinloos is.

De eerste spreker onderschrijft die argumenten, vooral omdat men zich altijd op artikel 223 van het Burgerlijk Wetboek kan beroepen, dat bepaalt dat wanneer een van de echtgenoten grovelijk zijn plicht verzuimt, de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg dringende voorlopige maatregelen betreffende de persoon en de goederen van de kinderen kan bevelen.

De Minister stelt een oplossing voor in het kader van een voorontwerp van wet tot wijziging van artikel 1298 van het Gerechtelijk Wetboek en tot invoering van de homologatie van de voorafgaande overeenkomsten door de voorzitter van de rechtbank. Het wetsvoorstel zou in het kader van dat ontwerp kunnen worden behandeld.

Volgens een lid zou een dergelijke homologatie een gerechtelijke bekrachtiging zijn, waaruit zou blijken dat de overeenkomst strookt met de belangen van het kind en voldoet aan de voorwaarden van ontvankelijkheid van het verzoekschrift tot echtscheiding door onderlinge toestemming.

Aan de rechtbank zou een negatieve bevoegdheid worden toegekend, wat ertoe zou leiden dat de echtscheiding nooit in gang kan worden gezet zolang de overeenkomst niet gehomologeerd is.

Die authenticering verleent aan de overeenkomst niet dezelfde bijkomende waarde die de overschrijving van het vonnis waarbij de echtscheiding wordt toegestaan, eraan geeft; de gehomologeerde overeenkomst zal namelijk een overeenkomst tussen partijen blijven, die vervalt zodra een van de partijen afstand doet van het geding tot echtscheiding door onderlinge toestemming.

Zonder te willen vooruitlopen op de juiste strekking van het ontwerp, is de Commissie van oordeel dat dit ontwerp niet de plaats van het voorstel kan innemen. Indien later zou blijken dat de bij het voorstel ingevoerde bepaling moet worden aangepast aan het in uitzicht gestelde ontwerp, zal het nog altijd mogelijk blijven ze in die zin te wijzigen.

Een lid vraagt welke procedure moet worden gevolgd wanneer een van de ouders in het buitenland verblijft.

Er wordt opgemerkt dat de straf in dat geval wordt toegepast zodra de betrokkene terugkeert naar België en dus voor zover hij zijn woonplaats in België heeft.

De Minister voegt hieraan toe dat als die persoon zijn woonplaats niet in België heeft, een aantal bilaterale overeenkomsten van toepassing zijn (zie bijlage). Er rijst echter een probleem wanneer een dergelijke overeenkomst niet bestaat en wanneer de betrokkene zijn woonplaats heeft in een land waar de vrouwen en de kinderen niet dezelfde rechtspositie hebben als in ons land.

Het amendement van de heer Van Cauwenberghe wordt als nieuw enig artikel van het voorstel eenparig aangenomen.

De Rapporteur,

L. OLIVIER

De Voorzitter,

L. REMACLE

n'ayant jamais existé dans le chef de l'un des conjoints. Dans ce cas, le comportement de l'une des parties pourrait avoir pour conséquence qu'il n'y ait jamais de comparution et il serait aberrant d'attribuer une valeur quelconque à la convention préalable, celle-ci n'ayant pas d'objet.

Le premier intervenant se rallie à ces arguments d'autant plus qu'il est toujours possible de recourir à l'article 223 du Code civil qui stipule que si l'un des époux manque gravement à ses devoirs, le président du tribunal de première instance peut prendre des mesures urgentes provisoires, relatives à la personne et aux biens des enfants.

Le Ministre suggère une solution dans le cadre d'un avant-projet de loi modifiant l'article 1298 du Code judiciaire et instaurant l'homologation des conventions préalables par le président du tribunal. La proposition de loi pourrait être examinée dans le cadre de ce projet.

Selon un membre, cette homologation serait une sanction judiciaire qui établirait que la convention est conforme aux intérêts de l'enfant et remplit les conditions de recevabilité de la requête en divorce par consentement mutuel.

Il s'agit d'un pouvoir négatif attribué au tribunal qui, en n'homologuant pas, empêche tout commencement au divorce.

Cette authentification ne donne pas à la convention la valeur supplémentaire que lui confère la transcription du jugement accordant le divorce; la convention homologuée restera en effet une convention entre parties qui deviendra sans objet dès qu'une des parties se désistara de la procédure en divorce par consentement mutuel.

La Commission estime que, sans préjuger de la teneur exacte du projet, il ne semble pas que celui-ci se substitue à la proposition. S'il apparaissait ultérieurement que la disposition introduite par la proposition doit être adaptée au projet à l'étude, il serait toujours possible de procéder à une modification dans ce sens.

Un membre s'informe de la procédure à respecter lorsque l'un des parents se trouve à l'étranger.

Le remarque est faite que, dans ce dernier cas, la sanction s'appliquera dès que l'intéressé revient en Belgique et donc pour autant qu'il ait son domicile en Belgique.

Le Ministre ajoute que si la personne n'est pas domiciliée en Belgique, un certain nombre de conventions bilatérales sont d'application (voir annexe). Un problème se pose cependant lorsque ces conventions n'ont pas été conclues et lorsque l'intéressé est domicilié dans un pays où le droit ne reconnaît pas aux femmes et aux enfants un statut identique à celui qui est en vigueur dans notre pays.

L'amendement de M. Van Cauwenberghe est adopté à l'unanimité en tant que nouvel article unique de la proposition.

Le Rapporteur,

L. OLIVIER

Le Président,

L. REMACLE

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Enig artikel

Artikel 369*bis* van het Strafwetboek wordt aangevuld met een vijfde lid, luidend als volgt :

« Indien over de bewaring van het kind een aan de rechtspleging door onderlinge toestemming voorafgaande minnelijke schikking is getroffen, worden dezelfde straffen toegepast op de vader of de moeder die, vanaf de datum van de overschrijving van de echtscheiding door onderlinge toestemming, het minderjarige kind onttrekt of poogt te onttrekken aan de bewaring van hen aan wie het krachtens de beslissing of de minnelijke schikking is toevertrouwd, die het niet afgeeft aan hen die het recht hebben het op te eisen, die het, zelfs met zijn toestemming ontvoert of doet ontvoeren. »

TEXTE ADOPTE PAR LA COMMISSION

Article unique

L'article 369*bis* du Code pénal est complété par un cinquième alinéa rédigé comme suit :

« Lorsque la garde de l'enfant aura fait l'objet d'un règlement transactionnel préalable à une procédure par consentement mutuel, les mêmes peines seront appliquées au père ou à la mère qui, à dater de la transcription du divorce par consentement mutuel, soustraira ou tentera de soustraire son enfant mineur à la garde de ceux à qui il aura été confié en vertu de la décision ou du règlement transactionnel, qui ne le représentera pas à ceux qui ont le droit de le réclamer, l'enlèvera ou le fera enlever, même de son consentement. »

BIJLAGE

I. — Van kracht zijnde overeenkomsten

a) Bilaterale schikkingen inzake de repatriëring van minderjarigen

1. Schikking tussen België en de Nederlanden gesloten met het oog op de terugvoering van minderjarigen die het gezag van ouder of voogd ontlopen zijn, gesloten door wisseling van nota's te Brussel op 17 juli 1913 (gewijzigd op 3 april 1933, *Belgisch Staatsblad* van 12 en 13 januari 1914 en 2 april 1933).

2. Schikking getroffen tussen België en Frankrijk met het oog op de repatriëring van minderjarigen die zich aan het gezag van hun ouders of van hun voogd onttrokken hebben, ondertekend te Brussel op 17 juli 1925 (*Belgisch Staatsblad* van 12 augustus 1925).

3. Schikking tussen België en Luxemburg met het oog op de repatriëring van minderjarige kinderen die zich aan het gezag van hun ouders of van hun voogd onttrokken hebben, gesloten door wisseling van nota's te Luxemburg op 31 mei 1933 (*Belgisch Staatsblad* van 12 juli 1933).

4. Schikking tussen België en Italië met het oog op de repatriëring van minderjarige kinderen die zich aan het gezag van hun ouders of van hun voogd onttrokken hebben, ondertekend te Rome op 7 februari 1934 (*Belgisch Staatsblad* van 1 maart 1934).

In het algemeen bepalen die regelingen dat de repatriëring langs administratieve weg moet gebeuren, via de parketten, indien het recht van bewaring niet wordt aangevochten en de repatriëring niet strijdig met het belang van het kind wordt geacht.

b) Bilaterale overeenkomsten inzake de tenuitvoerlegging van vonnissen in burgerlijke zaken en handelszaken

1. Overeenkomst op 8 juli 1899 tussen België en Frankrijk gesloten betreffende de rechterlijke bevoegdheid, het gezag en de tenuitvoerlegging van rechterlijke uitspraken, scheidsrechterlijke uitspraken en rechtsgeldige akten, goedgekeurd bij de wet van 31 maart 1900 (*Belgisch Staatsblad* van 30 en 31 juli 1900).

2. Verdrag te Brussel op 28 maart 1925 gesloten tussen België en Nederland betreffende de territoriale rechterlijke bevoegdheid, betreffende het faillissement en betreffende het gezag en de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen, scheidsrechterlijke uitspraken en authentieke akten, en additioneel Protocol van dezelfde dag, goedgekeurd bij de wet van 16 augustus 1926 (*Belgisch Staatsblad* van 27 juli 1929).

3. Overeenkomst op 2 mei 1934 tussen België en Groot-Brittannië gesloten betreffende de wederzijdse tenuitvoerlegging van vonnissen, en Protocol van dezelfde dag, goedgekeurd bij de wet van 4 mei 1936 (*Belgisch Staatsblad* van 27 november 1936).

4. Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Bondsrepubliek Duitsland, betreffende de erkenning en de wederzijdse tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen, scheidsrechterlijke uitspraken en authentieke akten in burgerlijke zaken of in handelszaken, en aanvullend Protocol bij deze Overeenkomst, ondertekend op 30 juni 1958 te Bonn en goedgekeurd bij de wet van 10 augustus 1960 (*Belgisch Staatsblad* van 18 november 1960).

5. Overeenkomst tussen België en Zwitserland, betreffende de erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en scheidsrechterlijke uitspraken, ondertekend op 29 april 1959 te Bern en goedgekeurd bij de wet van 21 mei 1962 (*Belgisch Staatsblad* van 11 september 1962).

6. Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Oostenrijk betreffende de wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen, scheidsrechterlijke uitspraken en authentieke akten in burgerlijke zaken en in handelszaken, ondertekend op 16 juni 1959 te Wenen en goedgekeurd bij de wet van 10 augustus 1960 (*Belgisch Staatsblad* van 29 oktober 1961).

7. Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Italiaanse Republiek betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen en andere uitvoerbare titels in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Rome op 6 april 1962 en goedgekeurd bij de wet van 24 juli 1963 (*Belgisch Staatsblad* van 28 november 1963).

In het algemeen bepalen die overeenkomsten (met uitzondering van het verdrag met Groot-Brittannië) dat de beslissingen inzake « staat

ANNEXE

I. — Conventions en vigueur

a) Arrangements bilatéraux relatifs au rapatriement des mineurs

1. Arrangement entre la Belgique et les Pays-Bas en vue du rapatriement des mineurs qui se sont soustraits à l'autorité parentale ou tutélaire conclu par échange de notes daté à Bruxelles du 17 juillet 1913 (modifié le 3 avril 1933, *Moniteur belge* des 12 et 13 janvier 1914 et 2 avril 1933).

2. Arrangement entre la Belgique et la France en vue du rapatriement des mineurs qui se sont soustraits à l'autorité parentale ou tutélaire signé à Bruxelles, le 17 juillet 1925 (*Moniteur belge* du 12 août 1925).

3. Arrangement entre la Belgique et le Luxembourg en vue du rapatriement des mineurs qui se sont soustraits à l'autorité parentale ou tutélaire conclu par échange de notes daté à Luxembourg le 31 mai 1933 (*Moniteur belge* du 12 juillet 1933).

4. Arrangement entre la Belgique et l'Italie en vue du rapatriement des mineurs qui se sont soustraits à l'autorité parentale ou tutélaire signé à Rome le 7 février 1934 (*Moniteur belge* du 1er mars 1934).

En règle générale, ces arrangements prévoient le rapatriement par voie administrative à l'intermédiaire des parquets, lorsque le droit de garde n'est pas contesté et que le rapatriement est jugé conforme à l'intérêt de l'enfant.

b) Conventions bilatérales sur l'exécution des jugements en matière civile et commerciale

1. Convention conclue le 8 juillet 1899 entre la Belgique et la France sur la compétence judiciaire, sur l'autorité et l'exécution des décisions judiciaires, des sentences arbitrales et des actes authentiques, approuvée par la loi du 31 mars 1900 (*Moniteur belge* des 30 et 31 juillet 1900).

2. Convention conclue le 28 mars 1925 entre la Belgique et les Pays-Bas sur la compétence judiciaire territoriale, sur la faillite, sur l'autorité et l'exécution des décisions judiciaires, des sentences arbitrales et des actes authentiques, et Protocole additionnel du même jour, approuvés par la loi du 16 août 1926 (*Moniteur belge* du 27 juillet 1929).

3. Convention conclue le 2 mai 1934 entre la Belgique et la Grande-Bretagne sur l'exécution réciproque des jugements et Protocole du même jour, approuvés par la loi du 4 mai 1936 (*Moniteur belge* du 27 novembre 1934).

4. Convention entre le Royaume de la Belgique et la République fédérale d'Allemagne concernant la reconnaissance et l'exécution réciproques en matière civile et commerciale, des décisions judiciaires, sentences arbitrales et actes authentiques, et Protocole additionnel à cette Convention signés à Bonn le 30 juin 1958 et approuvés par la loi du 10 août 1960 (*Moniteur belge* du 18 novembre 1960).

5. Convention entre la Belgique et la Suisse sur la reconnaissance et l'exécution des décisions judiciaires et de sentences arbitrales, signée à Berne le 29 avril 1959 et approuvée par la loi du 21 mai 1962 (*Moniteur belge* du 11 septembre 1962).

6. Convention entre le Royaume de la Belgique et la République d'Autriche sur la reconnaissance et l'exécution réciproques des décisions judiciaires, sentences arbitrales et actes authentiques en matière civile et commerciale, signée à Vienne le 16 juin 1959 et approuvée par la loi du 10 août 1960 (*Moniteur belge* du 29 octobre 1961).

7. Convention entre le Royaume de la Belgique et la République italienne concernant la reconnaissance et l'exécution des décisions judiciaires et d'autres titres exécutoires en matière civile et commerciale, signée à Rome le 6 avril 1962 et approuvée par la loi du 24 juillet 1963 (*Moniteur belge* du 28 novembre 1963).

D'une façon générale, ces conventions (sauf celle conclue avec la Grande-Bretagne) prévoient que les décisions en matière « d'état et

en bekwaamheid » die genomen zijn in de Staat waarvan het kind een onderdaan is, erkend worden in de andere Staat en er ten uitvoer kunnen worden gelegd zonder onderzoek naar de grond van de zaak.

Op grond van die overeenkomsten kunnen de Belgische beslissingen betreffende de bewaring van kinderen in die landen worden erkend en ten uitvoer gelegd.

c) *Bilaterale overeenkomsten inzake de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen betreffende verplichtingen tot onderhoud*

Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Socialistische Bondsrepubliek Joegoslavië nopens de erkenning en de uitvoering van rechterlijke beslissingen inzake verplichtingen tot onderhoud, ondertekend te Belgrado op 12 december 1973 en goedgekeurd bij de wet van 3 juni 1975.

II. — Overeenkomsten waarover reeds onderhandeld is, maar die nog niet van kracht zijn

1. Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Socialistische republiek Roemenië nopens de erkenning en de uitvoering van rechterlijke beslissingen inzake verplichtingen tot onderhoud, ondertekend te Boekarest op 30 oktober 1979.

De memorie van toelichting bij het wetsontwerp tot goedkeuring van de overeenkomst is in voorbereiding.

Dit ontwerp wordt wellicht eerlang ingediend (door de Minister van Buitenlandse Zaken).

2. Ontwerp-Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Volksrepubliek Polen nopens de erkenning en de uitvoering van rechterlijke beslissingen inzake verplichtingen tot onderhoud.

Dit ontwerp werd op 31 oktober 1980 te Warschau geparafeerd.

III. — Overeenkomsten waarover wordt onderhandeld

Ontwerp-Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko nopens de erkenning en de uitvoering van rechterlijke beslissingen inzake verplichtingen tot onderhoud.

Dit ontwerp werd in eerste lezing goedgekeurd tijdens de onderhandelingen van 22 tot 25 september 1980 te Rabat.

de capacité » rendues dans l'Etat dont l'enfant est ressortissant, sont reconnues dans l'autre Etat et peuvent y être exécutées sans examen du fond.

Sur base de ces conventions, les décisions belges relatives à la garde des enfants peuvent être reconnues et exécutées dans ces pays.

c) *Conventions bilatérales sur la reconnaissance et l'exécution des décisions en matière d'obligations alimentaires*

Convention entre le Royaume de Belgique et la République socialiste fédérative de Yougoslavie sur la reconnaissance et l'exécution des décisions judiciaires en matière d'obligations alimentaires, signée à Belgrade le 12 décembre 1973, approuvée par la loi du 3 juin 1975.

II. — Conventions négociées mais qui ne sont pas encore en vigueur

1. Convention entre le Royaume de Belgique et la République socialiste de Roumanie sur la reconnaissance et l'exécution des décisions judiciaires en matière d'obligations alimentaires, signée à Bucarest le 30 octobre 1979.

L'exposé des motifs accompagnant le projet de loi d'approbation est actuellement élaboré.

Ce projet pourra sans doute être prochainement déposé (par le Ministère des Affaires étrangères).

2. Projet de Convention entre le Royaume de Belgique et la République populaire de Pologne sur la reconnaissance et l'exécution des décisions judiciaires en matière d'obligations alimentaires.

Ce projet a été paraphé à Varsovie le 31 octobre 1980.

III. — Conventions en cours de négociations

Projet de Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume du Maroc sur la reconnaissance et l'exécution des décisions judiciaires en matière d'obligations alimentaires.

Ce projet a fait l'objet d'une première lecture lors des négociations qui se sont tenues à Rabat du 22 au 25 septembre 1980.